

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

www.ddc.moph.go.th โทร: 0 2590 3800 โทรสาร: 0 2590 3845

รายงานสถานการณ์โรคหัดและหัดเยอรมัน ปี พ.ศ. 2562–2563

ข้อมูล ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2563

กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

สถานการณ์โรคหัดทั่วโลกมีการรายงานลดลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553–พ.ศ. 2559 แต่หลังจากนั้นมีการรายงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2562 มีผู้ป่วยโรคหัดทั่วโลก จำนวน 869,770 ราย ซึ่งนับเป็นการรายงานที่สูงที่สุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 โดยมีการรายงานโรคหัดเพิ่มขึ้นในทุกภูมิภาคของโลก และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 มีผู้ป่วยโรคหัดเสียชีวิตทั่วโลกเพิ่มขึ้นเกือบ 50 เปรอร์เซ็นต์ เฉพาะในปี พ.ศ. 2562 มีผู้ป่วยโรคหัดเสียชีวิตสูงถึง 207,500 ราย แต่ในปี พ.ศ. 2563 มีการรายงานโรคหัดลดลง เนื่องมาจากการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แต่การควบคุมดังกล่าวส่งผลให้การฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัดหยุดชะงัก รวมถึงการรณรงค์เพื่อป้องกันและลดการระบาดของโรคหัดลดบทบาทลง ส่งผลให้ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 มีประชากรทั่วโลกมากกว่า 94 ล้านคน เสี่ยงต่อการไม่ได้รับวัคซีน เช่น หยุดการรณรงค์โรคหัดชั่วคราวใน 26 ประเทศ¹

สถานการณ์โรคหัด ในประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม–24 พฤศจิกายน 2563 มีรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือสงสัยหัด หัดเยอรมัน ทั้งสิ้น 1,834 ราย ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันหัดทางห้องปฏิบัติการ 332 ราย และผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 111 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 0.65 ต่อแสนประชากร ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต โดยแนวโน้มผู้ป่วยลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือน มี.ค. (ดังรูปที่ 1) ในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันหัดทางห้องปฏิบัติการ และผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา พบอัตราป่วยสูงสุดในกลุ่มอายุน้อยกว่า 1 ปี (12.11 ต่อแสนประชากร) รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 1–4 ปี (1.98) อายุ 20–29 ปี (1.71) อายุ 30–39 ปี (0.80) และอายุ 15–19 ปี (0.77) ตามลำดับ เป็นผู้ป่วยสัญชาติไทยร้อยละ 94 อัตราส่วนเพศหญิงต่อชายเท่ากับ 1:2 จังหวัดที่พบอัตราป่วยต่อแสนประชากรสะสมมาก 5 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส (12.38 ต่อแสนประชากร) ภูเก็ต (6.48) เชียงใหม่ (4.33) สตูล (3.09) และระยอง (2.31) ตามลำดับ (ดังรูปที่ 2) จากการสอบสวนโรคพบว่า ผู้ป่วยร้อยละ 86 ไม่เคยได้รับวัคซีนหรือไม่แน่ใจว่าเคยได้รับวัคซีนมาก่อน โดยมีการระบาด 28 เหตุการณ์ จำนวนผู้ป่วยต่อเหตุการณ์อยู่ระหว่าง 2–75 ราย (ค่ามัธยฐาน 3 ราย) พบมากที่สุดในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เป็นการระบาดในหมู่บ้านและครอบครัว จำนวน 13 เหตุการณ์ ในพื้นที่อื่น ๆ พบการระบาดมากที่สุดในเรือนจำ จำนวน 2 เหตุการณ์ ที่จังหวัดสตูล และอุบลราชธานี สำหรับช่วง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา (25 ตุลาคม–24 พฤศจิกายน 2563) มีรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือสงสัยหัด หัดเยอรมัน ทั้งสิ้น 45 ราย เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันหัดทางห้องปฏิบัติการ 1 ราย ในจังหวัดร้อยเอ็ด และไม่มีรายงานการระบาดเป็นกลุ่มก้อน (ดังรูปที่ 3)

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

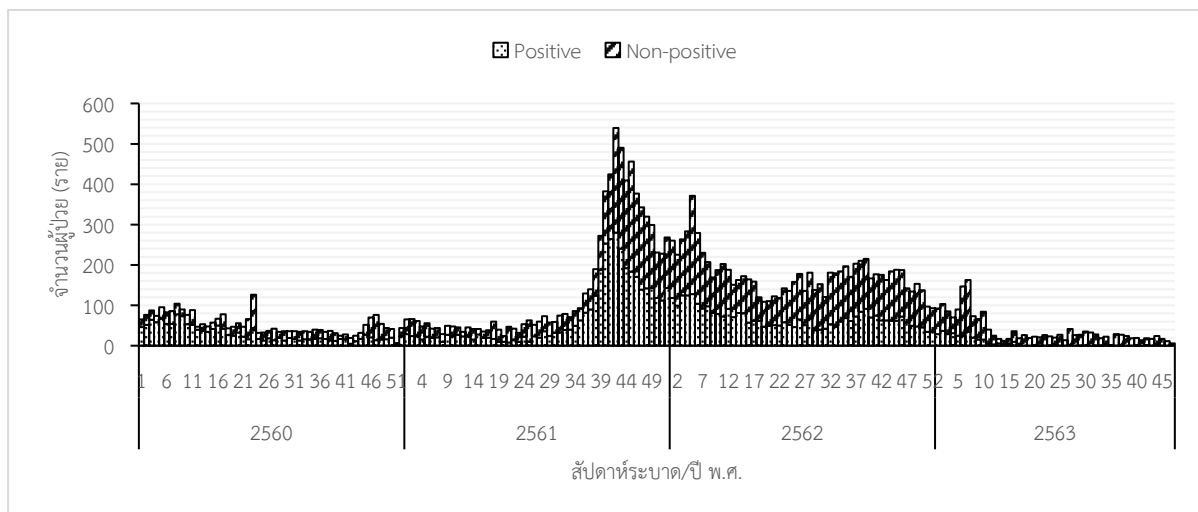
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

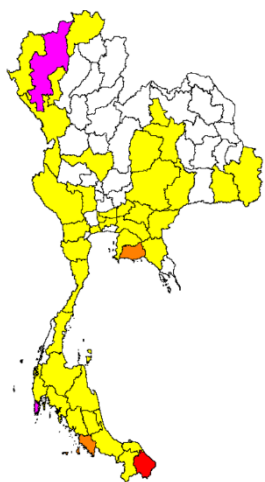
กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

www.ddc.moph.go.th โทร: 0 2590 3800 โทรสาร: 0 2590 3845

รูปที่ 1 กราฟแสดงจำนวนผู้ป่วยอาการเข้าได้กับโรคหัด จำแนกตามผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และวันเริ่มป่วย ตามสัปดาห์การระบาดประเทศไทย (วันที่ 1 มกราคม 2560–24 พฤศจิกายน 2563)

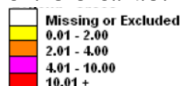

รูปที่ 2 อัตราป่วยผู้ป่วยยืนยันโรคหัด และผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาสะสมรายจังหวัด และจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูง 5 อันดับแรก
(วันที่ 1 มกราคม 2563–30 กันยายน 2563 N=443)

จังหวัด	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน
นราธิวาส	12.38
ภูเก็ต	6.48
เชียงใหม่	4.33
สตูล	3.09
ระยอง	2.31

อัตราป่วยต่อแสนประชากร

รูปที่ 3 อัตราป่วยผู้ป่วยยืนยันโรคหัด และผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาสะสมรายจังหวัด และจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูง ในช่วง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา
(วันที่ 25 ตุลาคม 2563 – 24 พฤศจิกายน 2563 N=1)

จังหวัด	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน
ระยอง	0.07

สถานการณ์โรคหัดใน 4 จังหวัดภาคใต้ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม–24 พฤศจิกายน 2563 พบผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือสงสัยหัด จำนวน 315 ราย เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันหัดทางห้องปฏิบัติการจำนวน 124 ราย เป็นผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 9 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 3.54 ต่อแสนประชากร พบอัตราป่วยต่อแสนประชากรสูงสุดในกลุ่มอายุน้อยกว่า 1 ปี (อัตราป่วย 83.85 ต่อแสนประชากร) รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 1–4 ปี (21.64) อายุ 5–9 ปี (3.60) และอายุ 20–29 ปี (3.40) ตามลำดับ อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1:1 โดยอัตราป่วยสะสมต่อแสนประชากรจำแนกตามจังหวัด ดังนี้ จังหวัดนราธิวาส (12.38 ต่อแสนประชากร) สงขลา (1.04) ยะลา (0.75) และปัตตานี (0.69) จากการสอบสวนโรคพบว่า ผู้ป่วยร้อยละ 89 ไม่เคยได้รับวัคซีนหรือไม่แน่ใจว่าได้รับวัคซีนมาก่อน มีเหตุการณ์การระบาดในหมู่บ้านและครอบครัว จำนวน 13 เหตุการณ์ ในภาพรวมมีแนวโน้มการเกิดโรคลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยช่วง 2 เดือนที่ผ่านมา มีรายงาน

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

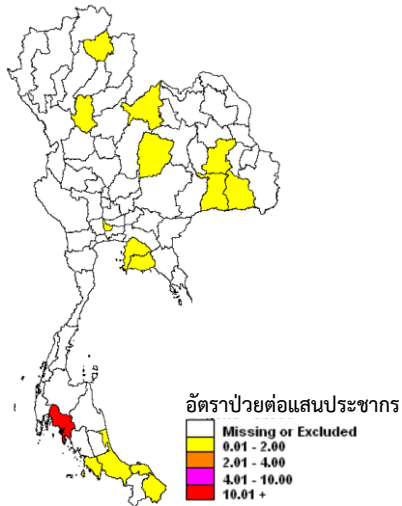
กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

www.ddc.moph.go.th โทร: 0 2590 3800 โทรสาร: 0 2590 3845

ผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือสงสัยหัด จำนวน 28 ราย เดือนกันยายน 17 ราย เดือนตุลาคม 11 ราย และในช่วง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา ไม่มีการรายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือสงสัยหัด

สถานการณ์โรคหัดเยอรมัน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-24 พฤศจิกายน 2563 มีรายงานผู้ป่วยยืนยัน หัดเยอรมันทางห้องปฏิบัติการ 49 ราย และผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 144 ราย อัตราป่วย 0.28 ต่อแสนประชากร พบอัตราป่วยสูงสุดในกลุ่มอายุน้อยกว่า 1 ปี (1.24) รองลงมา คือ อายุ 1-4 ปี (0.19) อายุ 15-19 ปี (0.17 ต่อแสนประชากร) กลุ่มอายุ 30-39 ปี (0.15) และอายุ 20-29 (0.08) ตามลำดับ ทั้งหมดเป็นผู้ป่วยสัญชาติไทย อัตราส่วนเพศหญิงต่อชายเท่ากับ 1:8 จังหวัดที่พบอัตราป่วยต่อแสนประชากร สะสมมาก 5 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดกระบี่ (30.41 ต่อแสนประชากร) ชัยภูมิ (1.31) ระยอง (0.68) สงขลา (0.48) และชลบุรี (0.38) ตามลำดับ (รูปที่ 5) จากการสอบสวนโรคพบว่า ผู้ป่วยร้อยละ 94 ไม่เคยได้รับวัคซีน หรือไม่แน่ใจว่าเคยได้รับวัคซีนมาก่อน โดยมีการระบาด 3 เหตุการณ์ จำนวนผู้ป่วยต่อเหตุการณ์อยู่ระหว่าง 3-146 ราย (ค่ามัธยฐาน 15 ราย) เป็นการระบาดในเรือนจำ 2 เหตุการณ์ และหมู่บ้าน 1 เหตุการณ์ โดยช่วง 2 เดือนที่ผ่านมา มีรายงานผู้ป่วยยืนยันหัดเยอรมันจำนวน 7 ราย เดือนกันยายน 2 ราย เดือนตุลาคม 5 ราย และในช่วง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา (25 ตุลาคม-24 พฤศจิกายน 2563) มีรายงานผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยัน หัดเยอรมันทางห้องปฏิบัติการ 1 ราย ในจังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ไม่มีรายงานการระบาดเป็นกลุ่มก้อน

รูปที่ 4 อัตราป่วยผู้ป่วยยืนยันหัดเยอรมัน และผู้ป่วยที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาสะสมรายจังหวัด และจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูง 5 อันดับแรก (วันที่ 1 มกราคม 2563-24 พฤศจิกายน 2563 N=193)

จังหวัด	อัตราป่วยต่อประชากร แสนคน
กระบี่	30.41
ชัยภูมิ	1.31
ระยอง	0.68
สงขลา	0.48
ชลบุรี	0.38

การดำเนินการตามตัวชี้วัดความสำเร็จของการเฝ้าระวังโรคหัดตามเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลก

เนื่องด้วยองค์การอนามัยโลกได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จและเป้าหมายของการกำจัดโรคหัดตามพันธสัญญานานาชาติ โดยให้มีการรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (Non-measles non-rubella rate) ไม่น้อยกว่า 2 คนต่อปี ในระดับประเทศ ซึ่งในปี พ.ศ. 2563 (1 มกราคม-24 พฤศจิกายน 2563) ประเทศไทยมีผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน 812 ราย อัตราการรายงาน (Non-measles non-rubella rate) 1.12 ต่อแสนประชากร นอกจากนี้มีตัวชี้วัดอื่น ๆ ดังแสดงในตารางที่ 1 และเป้าหมายการรายงานรายจังหวัด ดังแสดงตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ตารางตัวชี้วัดความสำเร็จของการเฝ้าระวังโรคและเป้าหมายของการกำจัดโรคหัดตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก

ตัวชี้วัด/ปี พ.ศ.	2560	2561	2562	1 มกราคม- 24 พฤศจิกายน 2563
อัตราผู้ป่วยยืนยันหัดและผู้ที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาต่อประชากรแสนคน	2.76	6.81	6.63	0.65
จำนวนผู้เสียชีวิต (อัตราตายต่อประชากรแสนคน)	0	23 (0.03)	25 (0.03)	0
อัตราการรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ไม่น้อยกว่า 2 รายต่อประชากรแสนคนต่อปี	1.46	1.70	5.58	1.12
สัดส่วนจังหวัดที่รายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (เป้าหมาย >80%)	22.08	29.87	50.65	15.58
สอบสวนโรคเฉพาะรายในผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัดหรือหัดเยอรมัน ภายใน 48 ชั่วโมงหลังจากพบผู้ป่วย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของผู้ป่วย	63.81	79.31	94.48	98.10

ตารางที่ 2 ตารางการรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน จำแนกรายจังหวัด ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-24 พฤศจิกายน 2563

เขต	จังหวัด	จำนวนคาดการณ์รายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (ราย/ปี)	จำนวนผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ที่รายงาน (ราย)	อัตราการรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ($\geq 2 / 100,000$ ประชากรแสนคนต่อปี)
1	เชียงใหม่	36	47	2.64
1	ลำพูน	8	13	3.21
1	ลำปาง	15	0	0.00
1	แพร่	9	5	1.13
1	น่าน	10	0	0.00
1	พะเยา	9	1	0.21
1	เชียงราย	26	13	1.00
1	แม่ฮ่องสอน	6	0	0.00
2	อุดรดิตต์	9	2	0.44
2	ตาก	13	9	1.35
2	สุโขทัย	12	14	2.35
2	พิษณุโลก	17	6	0.69
2	เพชรบูรณ์	20	1	0.10
3	ชัยนาท	7	4	1.22
3	นครสวรรค์	21	8	0.75
3	อุทัยธานี	7	1	0.30
3	กำแพงเพชร	15	0	0.00
3	พิจิตร	11	4	0.75
4	นนทบุรี	25	6	0.47
4	ปทุมธานี	23	3	0.26
4	พระนครศรีอยุธยา	16	4	0.49
4	อ่างทอง	6	0	0.00
4	ลพบุรี	15	2	0.26
4	สิงห์บุรี	4	1	0.48
4	สระบุรี	13	0	0.00
4	นครนายก	5	0	0.00
5	ราชบุรี	17	8	0.92
5	กาญจนบุรี	18	2	0.22
5	สุพรรณบุรี	17	4	0.47
5	นครปฐม	18	4	0.43
5	สมุทรสาคร	12	7	1.20
5	สมุทรสงคราม	4	1	0.52
5	เพชรบุรี	10	4	0.82

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

www.ddc.moph.go.th โทร: 0 2590 3800 โทรสาร: 0 2590 3845

เขต	จังหวัด	จำนวนคาดการณ์รายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัดที่เยอรมัน (ราย/ปี)	จำนวนผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัดที่เยอรมัน ที่รายงาน (ราย)	อัตราการรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัดที่เยอรมัน ($\geq 2 / 100,000$ ประชากรแสนคนต่อปี)
5	ประจวบคีรีขันธ์	11	3	0.54
6	สมุทรปราการ	27	0	0.00
6	ชลบุรี	31	186	11.94
6	ระยอง	15	73	9.94
6	ฉะเชิงเทรา	11	13	2.42
6	ตราด	5	4	1.74
6	ฉะเชิงเทรา	14	22	3.06
6	ปราจีนบุรี	10	2	0.40
6	สระแก้ว	11	3	0.53
7	ขอนแก่น	36	35	1.94
7	มหาสารคาม	19	9	0.93
7	ร้อยเอ็ด	26	24	1.84
7	กาฬสินธุ์	20	18	1.83
8	บึงกาฬ	8	2	0.47
8	หนองบัวลำภู	10	0	0.00
8	อุดรธานี	32	0	0.00
8	เลย	13	5	0.78
8	หนองคาย	10	1	0.19
8	สกลนคร	23	1	0.09
8	นครพนม	14	1	0.14
9	นครราชสีมา	53	7	0.26
9	บุรีรัมย์	32	16	1.00
9	สุรินทร์	28	15	1.07
9	ชัยภูมิ	23	13	1.14
10	ศรีสะเกษ	29	5	0.34
10	อุบลราชธานี	38	19	1.01
10	ยโสธร	11	0	0.00
10	อำนาจเจริญ	8	1	0.26
10	มุกดาหาร	7	2	0.57
11	นครศรีธรรมราช	31	3	0.19
11	กระบี่	10	0	0.00
11	พังงา	5	1	0.37
11	ภูเก็ต	8	19	4.56
11	สุราษฎร์ธานี	21	22	2.06
11	ระนอง	4	0	0.00
11	ชุมพร	10	1	0.20
12	สงขลา	29	31	2.16
12	สตูล	6	3	0.93
12	ตรัง	13	10	1.55

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

www.ddc.moph.go.th โทร: 0 2590 3800 โทรสาร: 0 2590 3845

เขต	จังหวัด	จำนวนคาดการณ์รายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัดเยอรมัน (ราย/ปี)	จำนวนผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ที่รายงาน (ราย)	อัตราการรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ($\geq 2 / 100,000$ ประชากรแสนคนต่อปี)
12	พัทลุง	10	2	0.38
12	ปัตตานี	15	22	3.03
12	ยะลา	11	8	1.49
12	นราธิวาส	16	23	2.85
13	กรุงเทพมหานคร	113	10	0.18

สรุปและข้อเสนอแนะ

สถานการณ์โรคหัด หัดเยอรมัน ทั่วโลก ในปี พ.ศ. 2563 มีแนวโน้มลดลง เนื่องมาจากการควบคุมการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เช่นเดียวกับประเทศไทยที่ภาพรวมมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2563 ส่วนหนึ่งมาจากประชาชนปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันการติดเชื้อ รักษาระยะห่างที่ปลอดภัยจากผู้ที่ไม่ใช่หรือจาม ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่และน้ำ หรือเจลล้างมือที่มีส่วนผสมหลักเป็นแอลกอฮอล์ สวมหน้ากากป้องกัน ทำให้การระบาดของโรคหัด หัดเยอรมันลดลงไปด้วย แต่องค์การอนามัยโลกยังตระหนักถึงผลกระทบการไม่ได้รับวัคซีนป้องกันหัดในเด็ก เนื่องจากหลายประเทศมีการหยุดชะงักการให้วัคซีนป้องกันหัดในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนั้น หน่วยงานสาธารณสุขควรเพิ่มความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังโรคหัด ดังนี้

1) หน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ควรประสานสถานที่ที่มีคนอยู่รวมกันจำนวนมาก ได้แก่ ค่ายทหาร เรือนจำ สถานศึกษา โรงงาน โรงเรียน เรื่องข้อมูลการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของโรค เมื่อพบผู้ป่วยไข่ออกผื่นสงสัยหัด หัดเยอรมัน ในค่ายทหาร เรือนจำ สถานศึกษา โรงงาน โรงเรียน ให้แยกผู้ป่วยและส่งตัวไปพบแพทย์ รวมถึงแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรค รวมถึงให้หยุดงานหรือแยกผู้ป่วยออกจากพื้นที่สาธารณะหนาแน่น หลังจากผื่นขึ้นอย่างน้อย 4 วัน และให้สุศึกษาเพื่อป้องกันการระบาด พร้อมแจกหน้ากากอนามัยให้กับผู้ป่วยที่มีอาการ

2) ผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวนเมื่อพบผู้ป่วยมีไข้ ผื่น หรือสงสัยหัด หัดเยอรมัน และเก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ภายใน 48 ชั่วโมง และรายงานผู้ป่วยโรคหัดผ่านระบบ Measles Database Online (<https://apps.doe.moph.go.th/measles>)

3) ทุกพื้นที่ควรมีการสำรวจความครอบคลุมวัคซีนหัดในกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค เช่น ปัตตานี นราธิวาส สงขลา ยะลา และเร่งรัดการให้วัคซีนในกลุ่มเป้าหมายให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่าร้อยละ 95 เพื่อป้องกันการระบาดในวงกว้าง

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

www.ddc.moph.go.th โทร: 0 2590 3800 โทรสาร: 0 2590 3845

แหล่งอ้างอิง :

1. World health organization. (2020), สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2563.

<https://www.who.int/news/item/12-11-2020-worldwide-measles-deaths-climb-50-from-2016-to-2019-claiming-over-207-500-lives-in-2019>.

ผู้สรุปรายงาน : ฉัตรมงคล สัมแป้น/ศรียุญา ไชยยา/ภาวินี ต้วงเงิน
กองระบาดวิทยา